آمریکاستیزان بهارستان چه تصمیمی برای سیاست خارجی ایران خواهند گرفت؟

اصولگرایان و آزمون دیپلماسی

محبوبه ولی

دیروز بهارستان تعیین تکلیف کمیسیون‌های خود را آغاز کرد و محبوبترین کمیسیون‌ها برای نمایندگان هم اعلام شد. آنطور که احمدامیرآبادی فراهانی، عضو هیأت رئیسه مجلس یازدهم گفت، پنج کمیسیون، بیشترین تقاضا را برای عضویت داشته‌اند؛ کمیسیون‌های اصل ۹۰، برنامه‌وبودجه، صنایع‌ومعادن، اجتماعی و در صدر آنها کمیسیون امنیت‌ملی‌وسیاست‌خارجی.

این مورد آخر را می‌توان اصلی‌ترین دغدغه در مجلس یازدهم و چه بسا ادوار پیشین مجلس دانست. گرچه «اقتصاد»، اولویت اول کشور و دستگاه‌های مختلف عنوان می‌شود؛ اما واقعیت این است که اقتصاد نیز تابعی از سیاست خارجی کشور است. به تناسب همین جایگاه و اهمیت است که مواجهه مجلس نو با سیاست خارجی و مواردی مانند مذاکره با آمریکا، برجام و لوایح مربوط به FATF در روزهای آینده بسیار زیر ذره‌بین خواهد رفت.

از مدت‌ها پیش از تشکیل پارلمان یازدهم بسیاری به طرح این سوال می‌پرداختند که مجلس یازدهم با سیاست خارجی چه خواهد کرد و از سوی دیگر با توجه به اینکه اصولگرایان از معبر بهارستان، در انتخابات ۱۴۰۰ به پاستور هم راه خواهند یافت، درنهایت بر سر سیاست خارجی ایران چه خواهد آمد؟

مخالفان موافق!

ناگفته پیداست که مجلس فعلی مجموعه‌ای از آمریکاستیزان با درجات مختلف ستیزه‌جویی نسبت به آمریکاست؛ از تندروترین و رادیکال‌ترین آنها که پرچم آمریکا را هم در صحن بهارستان به آتش کشیده‌اند تا ملایم‌ترین آنها که گرچه کار را به آتش کشاندن پرچم نکشاندند، اما مخالف سرسخت مذاکره با آمریکا هستند.

چهره‌های اصلی این مجلس، محمدباقر قالیباف، مصطفی میرسلیم، مرتضی آقاتهرانی، مجتبی ذوالنور و بسیاری دیگر از آنها همواره شدیدترین مواضع خود نسبت به آمریکا و مذاکره با آن را اعلام کرده‌اند. محمدجواد ظریف به عنوان رئیس دستگاه دیپلماسی ایران و دولت حسن روحانی نیز همواره از سوی طیف اصولگرا متهم بوده‌اند به اینکه به بادست دراز کردن به سوی کدخدا، نان و آبروی ملت را، تواما‌ن به باد داده‌اند.

یکی از همین اصولگرایان بود که می‌گفت: «هیچ سیاستمدار باوجدان و باشرفی پیگیری برجام را به قیمت ذلیل شدن ایران برنمی‌تابد.» با همین رویکرد، اصولگرایان در برابر لوایحی مانند FATF نیز ایستادند اما از سوی دیگر بسیاری معتقدند که مخالفت آنها با این چنین لوایحی به نگاه آنها به سیاست خارجی بازنمی‌گردد، بلکه مربوط به سیاست داخلی آنهاست! این دسته معتقدند که اصولگرایان از قضا مذاکره با آمریکا را خیلی هم برمی‌تابند؛ منتهی مشروط بر اینکه به نام آنها تمام شود نه اصلاح‌طلبان؛ شاهد مثالشان هم این است که در زمان قدرت اصولگرایان، زمانی که همین آقاتهرانی و رسایی و حسینیان نماینده مجلس بودند و دولت هم در دست اصولگرایان بود، علی اکبر صالحی مامور مذاکره با آمریکا شد.

مثال دیگرشان همین FATF است که تاکید می‌کنند لوایح آن در دوران ریاست‌جمهوری احمدی‌نژاد طرح شدند و حالا اصولگرایان لعن و طعنش را به جان دولت روحانی می‌کنند.

علی مطهری، نماینده مجلس دهم، چند روز پیش از انتخابات مجلس یازدهم در اسفندماه به همین موضوع اشاره کرد و گفت: «اصولگرایان اگر به قدرت بازگردند، مذاکره با آمریکا و FATF را هم می‌پذیرند.»

عده‌ای یادآوری می‌کنند که مواجهه سرد نمایندگان با نامزدی میرسلیم برای ریاست مجلس و استقبال از ریاست قالیباف به عنوان چهره‌ای معتدل‌تر، حاکی از نشانه‌های بروز انعطاف در اصولگرایان است

باب مذاکره باز خواهد شد؟

با همین داده‌ها، برخی پیش‌بینی می‌کنند که در زمان اصولگراها باب مذاکره با آمریکا باز خواهد شد. اصولگرایان اما چنین تحلیلی را رد می‌کنند. مهدی چمران درباره چنین تحلیل‌هایی گفت: «مگر از غیب خبر دارید که می‌گویید اصولگرایان با آمریکا مذاکره می‌کنند؟»

پرویز سروری، دبیر شورای ائتلاف نیروهای انقلاب اسلامی نیز نسبت به این موضوع واکنش نشان داد و به کنایه خطاب به اصلاح‌طلبان گفت که «مذاکره ما با آمریکا لطیفه سیاسی و آرزوی معیوب شماست.»

اما گروه دیگری از اصولگرایان هستند که اتفاقا بر اساس همان تحلیل اصلاح‌طلبان، از مذاکره با آمریکا حرف می‌زنند. محمود نبویان، منتخب تهران برای مجلس یازدهم اخیرا در مناظره‌ای با مصطفی تاجزاده در این باره گفت: «مذاکره با آمریکا را حاج قاسم سلیمانی باید انجام دهد نه آقای ظریف.»

او ادامه داده بود که مذاکره چین با آمریکا فرق دارد با مذاکره ظریف با آمریکا؛ چراکه آنها یعنی چینی‌ها به گونه‌ای حرکت می‌کنند که مذاکره به نفعشان تمام شود.

بدین ترتیب می‌توان دید که نفس مذاکره با آمریکا مشکل اصولگرایان نیست؛ بلکه مشکل اصلی بر سر این است که چه کسی مذاکره کند.

برخی دیگر نیز بن‌بست اقتصادی را عاملی می‌دانند که اصولگرایان را ناگزیر به مذاکره با آمریکا خواهد کرد. چراکه مجلس فعلی به‌رغم تمام شعارهایی که برای توجه به معیشت و اقتصاد می‌دهد، برنامه‌ای عملی و اجرایی برای کمر راست کردن زیر فشار تحریم‌ها ندارد.

گرچه به‌صورت مکرر بر نگاه به درون و توانایی‌های داخلی تاکید می‌شود اما در واقع این توانایی‌های داخلی نیز نیازمند پشتوانه قوی در سیاست و روابط خارجی است.

نه مجلس کاره‌ای است نه دولت

گروهی دیگر اما معتقدند که اساسا اصولگرایان نیز مانند اصلاح‌طلبان نقش چندانی در سیاست خارجی نخواهند داشت و صرفا تابع سیاست کلی نظام در این باره خواهند بود.

مهرداد بائوج لاهوتی، همین چند روز پیش در گفتگویی با برنا، گفته بود «از ظریف سوال کردم که شما در وزارت خارجه چه کاره هستید؟ گفت: «ماله‌کش.»»

او با این مطلب، به بی‌اختیاری دولت در سیاست خارجی اشاره کرده و گفته بود: «رئیس‌جمهور هم در سیاست خارجی اختیار ندارد.»

وقتی رئیس‌جمهور اختیار ندارد، مجلس نیز قطعا اختیاراتی بیش از وی نخواهد داشت و در حوزه سیاست خارجی، به‌ویژه در باب مذاکره با آمریکا تابع نهادهای دیگری از قدرت خواهد بود.

دشواری‌ها ترمز رادیکالیسم را خواهد کشید

گذشته از موضوع رابطه با آمریکا، درباره سیاست خارجی نسبت به دیگر کشورها نیز پیش‌بینی‌های متفاوتی می‌شود. برخی معتقدند که نگاه رادیکال طیف اصولگرا، حتی بر رویکرد «نگاه به شرق» و رابطه با چین و روسیه نیز تاثیر خواهد گذاشت. شماری دیگر اما یادآوری می‌کنند که مواجهه سرد نمایندگان با نامزدی میرسلیم برای ریاست مجلس و استقبال از ریاست قالیباف به عنوان چهره‌ای معتدل‌تر، حاکی از نشانه‌های بروز انعطاف در اصولگرایان است.

در خصوص مجلس جدید، گذشته از موضوع رابطه با آمریکا، درباره سیاست خارجی نسبت به دیگر کشورها نیز پیش‌بینی‌های متفاوتی می‌شود. برخی معتقدند که نگاه رادیکال طیف اصولگرا، حتی بر رویکرد «نگاه به شرق» و رابطه با چین و روسیه نیز تاثیر خواهد گذاشت

تقویت مقاومت و مصوبات ضدصهیونیستی اما به باور برخی، جزء لاینفک و لایتغیر سیاست خارجی مجلس یازدهم خواهد بود.

هرچند که در برابر این باور نیز برخی ان‌قلت می‌آورند و استدلال می‌کنند که محدودیت‌های اقتصادی و فشارهایی که از سوی خارج به ایران وارد می‌شود، گام‌های رادیکالی محافظه‌کاران در مجلس نو را سست خواهد کرد.

فارغ از اینکه کدام یک از این پیش‌بینی‌ها درست باشد، آنچه مسلم است این است که مجلس از بُعد سیاست خارجی بنای سازگاری با دولت نخواهد داشت؛ بدین معنی که فشار به دولت و شماتت و ملامت سیاست خارجی آن تا جایی ادامه خواهد داشت که اسباب پیروزی اصولگرایان در ۱۴۰۰ فراهم شود و آنگاه باید دید اصولگرایان در حالی که تمام نهادهای قدرت را در دست خود گرفته‌اند، چگونه کشور را نجات خواهند داد.

خبر

کدخدایی خبر داد؛

ایراد شورای نگهبان به لایحه حذف ۴ صفر از واحد پولی کشور

سخنگوی شورای نگهبان از ایراد این شورا به لایحه حذف چهار صفر از واحد پولی کشور خبر داد و گفت: با وجود توضیحات رئیس بانک مرکزی در این خصوص همچنان برای اعضای شورای نگهبان ابهام باقی ماند.

عباسعلی کدخدایی، در نشست خبری خود، در این خصوص توضیح داد: حذف چهار صفر واحد پولی در تبصره یک این لایحه اشاره شده است که به تعهدات کشور در مقابل صندوق بین‌المللی پول بازمی‌گردد که اعضای شورا اعلام کردند که این تعهدات مبهم است و به دلیل اهمیت این طرح و پیگیری‌های دولت، از همتی رییس بانک مرکزی دعوت شد و در یکی از جلسات شورای نگهبان بیش از یک ساعت توضیحات ایشان شنیده شد و پس از آن توضیحات نیز اعضای شورای نگهبان همچنان ابهام بر ایشان باقی مانده بود.

وی درباره اظهارات یکی از نمایندگان مجلس دهم درباره مدارک چند تن از منتخبان مجلس، گفت: درباره آنچه که در فضای رسانه‌ای و مجازی مطالب گوناگونی مطرح شد و اینکه یکی از نمایندگان مجلس دهم نسبت به رقیب خودشان چنین مطلبی را مطرح کردند، ما پیگیری کردیم و دیدیم مدرک ایشان هیچ مشکلی نداشت.

وی افزود: متاسفانه آنچه که ناراحت کننده است، این است که اشخاص بدون اینکه سندی برای ما ارسال کنند، ادعا می‌کنند. من گفتم پیگیری و شکایت نسبت به این ادعاها صورت گیرد؛ درست نیست که ما فضای عمومی را درگیر این مسائل و حواشی کنیم.

سخنگوی شورای نگهبان درباره همکاری شورای نگهبان با مجلس یازدهم و همچنین اصلاح قانون انتخابات بیان کرد: مذاکراتی با برخی از نمایندگان مجلس یازدهم انجام شده و امیدواریم با استفاده از تجربیات مجلس دهم، نمایندگان مجلس یازدهم قانون انتخابات را به سرانجام برسانند.

سخنگوی شورای نگهبان در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه بعضی از طرح‌های مطرح شده در اواخر مجلس دهم توسط نمایندگانی بود که از سوی شورای نگهبان رد صلاحیت شده‌اند، نظرتان در این خصوص چیست، گفت: من نمی‌خواهم قضاوتی در این باره داشته باشم، از حق قانونگذاری مجلس در هر دوره‌ای دفاع می‌کنیم به هر حال نمایندگان مجلس در هر دوره‌ای حق قانونگذاری دارند؛ این بحثی نیست که من بخواهم تحلیل سیاسی در این خصوص داشته باشم.

وی درباره ارتباط قتل رومینا اشرفی و عدم تصویب لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان بیان کرد: جنایت نابخشودنی است و خلاف قوانین و مقررات جاری ماست و ما نیز انزجار خودمان را از اینگونه جنایات اعلام می‌کنیم؛ اینگونه مسائل فقط با یک قانون حل نمی‌شود و در برخی موارد به مسائل اقتصادی و اجتماعی برمی‌گردد و همه باید تلاش کنند تا این نواقص جبران شود؛ آنچه که در مورد ماست حمایت از لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان است که سال ۹۷ یک نوبت برای ما ارسال شد که دارای ایراداتی بود و احتمال می‌دهم اشکالات آن در این جلسات آخر رفع شود.

مأموریت ویژه روحانی به جنیدی بعد از قتل رومینا؛

موانع بر سر راه لایحه منع خشونت علیه زنان را بردارید

رئیس‌جمهور به معاون حقوقی خود مأموریت ویژه داد که زمینه پیشبرد لوایح مهم از جمله «لایحه تأمین امنیت و منع خشونت علیه زنان» و «لایحه نهاد ملی حقوق بشر و شهروندی» را فراهم کند.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی ریاست جمهوری، حجت‌الاسلام حسن روحانی به لعیا جنیدی، معاون حقوقی دولت دستور داد که با همکاری معاونت امور زنان و وزارت دادگستری، ایرادات مطروحه توسط جامعه حقوقی و متخصصان مطالعات زنان در خصوص تغییرات اعمال شده در قوه قضائیه نسبت به لایحه تأمین امنیت زنان در برابر خشونت را به دقت بررسی و با رفع نواقص و کاستی‌های این لایحه، شرایط تصویب یک قانون مؤثر و کارآمد در تأمین امنیت زنان و منع خشونت را فراهم سازد.

رئیس جمهور با تاکید بر اهمیت مسئولیت خود در زمینه اجرای قانون اساسی و حقوق شهروندی، از معاونت حقوقی خواست که تا پایان سال گزارش پایش اجرای قانون اساسی و حقوق شهروندی را تهیه کند.

وی در گفتگو با معاون حقوقی خود، ضرورت پیشبرد لوایح اولویت‌دار دولت، رفع موانع احتمالی در مسیر تصویب و اجرایی شدن این لوایح را مورد تأکید قرار داد و گفت: با توجه به آغاز فعالیت مجلس جدید، باید با تلاش بیشتر و سرعت عمل لوایح مهم و اولویت‌دار که به مجلس ارسال شده با همکاری و تعامل با مجلس، تصویب و تبدیل به قانون و اجرا شود و مواردی که هنوز در دولت در حال بررسی است نیز با تسریع در فرایند تأمین امنیت زنان، تغییراتی که مورد ایراد حقوقدانان قرار گرفته را برطرف و فرایند کار نهایی گردد.

وی افزود: در مورد لوایح ارسالی به مجلس نیز با انجام رایزنی‌های لازم و جلب نظر و همکاری نمایندگان مجلس شورای اسلامی با همکاری معاونت پارلمانی، زمینه تصویب هرچه سریع‌تر این لوایح مهم و ضروری برای جامعه فراهم شود.

رئیس جمهور همچنین بر هماهنگی بیشتر و نظارت دقیق‌تر جهت پیشرفت دعاوی مهم بین‌المللی و داخلی تأکید کرد و گفت معاونت حقوقی با هماهنگ نمودن و همکاری کلیه دستگاه‌های مرتبط فرایند رسیدگی‌ها را رصد و اقدامات حقوقی لازم را اتخاذ کند.

کمیسیون‌های دولت برای تصویب به هیأت دولت ارسال شود.

روحانی همچنین از معاون حقوقی خود خواست با انجام بررسی‌های دقیق و کارشناسانه و تأمین نظر حقوقدانانِ صاحب نظر، موانع موجود در مورد لوایح مهمی که در دولت در حال بررسی است از جمله لایحه

روی موج کوتاه

واکنش وزارت خارجه به جنایت در مینیاپولیس؛

صدای معترضان در آمریکا باید شنیده شود

وزارت امور خارجه ایران در پی قتل یک سیاهپوست توسط پلیس آمریکا در ایالت مینیاپولیس طی توئیتی نوشت: «جمهوری اسلامی ایران از قتل تأسف‌بار سیاه پوستان ابراز تأسف کرده، تبعیض نژادی مرگ‌آور در آمریکا را تقبیح می‌نماید و از مقامات آمریکایی می‌خواهد که عدالت را در خصوص اینگونه قتل‌ها اجرا نمایند.» دستگاه دیپلماسی ایران تاکید کرد: «صدای معترضان باید شنیده شود. بدین منظور، سرکوب آمریکایی‌های رنج‌دیده و محدودیت رسانه‌ها باید سریعاً متوقف شود.»

در پی پایان معافیت‌های هسته‌ای ایران اعلام شد؛

تاسف مشترک انگلیس، فرانسه، آلمان و اتحادیه اروپا

سخنگویان وزرای خارجه انگلیس، فرانسه، آلمان و مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا در یک بیانیه مشترک، اظهار کردند: «ما عمیقاً از تصمیم آمریکا برای خاتمه‌دادن به معافیت‌های تحریمی ناظر بر پروژه‌های هسته‌ای مرتبط با برجام در ایران از جمله پروژه نوسازی [راکتور] اراک متأسفیم. این پروژه‌ها که مورد تایید قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل هستند، در خدمت منافع عدم‌اشاعه هستند و به جامعه بین‌المللی تضمین‌ها در خصوص ماهیت صرفا صلح‌آمیز و ایمن فعالیت‌های هسته‌ای ایران را ارائه می‌دهد.»

از سوی سه نماینده مجلس صورت گرفت؛

تلاش برای رد اعتبارنامه تاجگردون به اتهام رانت‌خواری

مهر نوشت: علی اکبر کریمی، علیرضا زاکانی و روح‌الله نجابت، سه منتخب مجلس یازدهم، در نامه‌ای به حجت‌الاسلام موسوی لارگانی رئیس شعبه ۱۲ نوشتند: «احتراما به استناد ماده ۲۸ آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی اعتراض خود را نسبت به اعتبارنامه غلامرضا تاج گردون منتخب مردم شریف گچساران و باشت به دلیل رانت‌خواری و کسب منافع اقتصادی و اعمال نفوذ شبکه‌ای از طرق مختلف در دستگاه‌های دولتی و شرکت‌های تابعه و بخش عمومی اعلام می‌کنیم.»

سلیمی نمین:

میرسلیم از نظر فهم سیاسی فاجعه است

عباس سلیمی‌نمین، فعال سیاسی اصولگرا با اشاره به آرای پایین مصطفی میرسلیم در انتخابات هیأت رئیسه مجلس، گفت: واقعیت این است که بعد از اینکه آقای میرسلیم با بی‌بی‌سی مصاحبه کرد توضیحی داد که ثابت شد ایشان از نظر فهم سیاسی فاجعه است. کارنامه ایشان در هیچ کجا مثبت نیست، چرا اصرار دارند چنین فردی در یک جایگاه رفیع قرار بگیرد؟ بنابراین موتلفه یا باید بپذیرد که سد ایجاد کرده در مقابل جوانان را برداردیا اینکه با چنین رسوایی‌های سیاسی مواجه شود.

پیشنهاد عجیب نماینده مجلس؛

روزی یک ختم کامل قرآن داشته باشیم

حجت‌الاسلام والمسلمین حسین جلالی، منتخب مردم رفسنجان و انار در مجلس یازدهم با اشاره به پیشنهاد خود درباره ختم روزانه قرآن در مجلس، گفت: به هر نماینده روزی دو صفحه از این کتاب الهی اختصاص می‌یابد و بنا داریم از جلسه روز یکشنبه این کار را آغاز کنیم. لذا در حال تقسیم صفحات قرآن بین نمایندگان براساس حروف الفبا هستیم و به ترتیب صفحات ابتدایی هر نماینده را برای وی ارسال می‌کنم. وی افزود: ثواب اولین ختم قرآن به روح بلند امام خمینی(ره)، هدیه می‌شود و به ترتیب هر ختم قرآن به ارواح یکی از بزرگان از جمله شهید سردار سلیمانی و شهید مدرس هدیه خواهد شد.

نماینده دماوند تاکید کرد؛

تقویت دیوان محاسبات در مجلس یازدهم

سید احمد رسولی‌نژاد، منتخب مردم دماوند و فیروزکوه در مجلس یازدهم به تسنیم گفت: متاسفانه روند پرداخت حقوق‌های نجومی نه تنها متوقف نشده بلکه گسترش بسیاری یافته است. دیوان محاسبات به عنوان بازوی نظارتی مجلس گزارشاتی را تهیه کرده اما صرف ارائه گزارش کفایت نمی‌کند، بلکه باید موضوع را تا جایی پیگیری کند که به نتیجه رسیده و منجر به توقف پرداخت حقوق‌های نامتعارف شود. وی با تاکید بر اینکه باید بعد نظارتی دیوان محاسبات به عنوان بازوی نظارتی در مجلس یازدهم تقویت شود، گفت: نباید کوچکترین ترحمی نسبت به افراد مفسد، چه مفسد سیاسی و چه مفسد اقتصادی شود.